

**Uchwała Nr XV/68 / 2015
Rady Miejskiej w Błażowej
z dnia 29.12. 2015r.**

**w sprawie: Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020**

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015r. poz.1515) oraz art.6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.z 2015r. poz.1390)

Rada Miejska w Błażowej uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie o brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

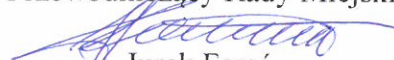
§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Błażowej.

§ 3.

Uchwała obowiązuje od 1 stycznia 2016r.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Jurek Faraś

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE BŁĄŻOWA NA LATA 2016- 2020**

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU.

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy jest:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) Rozdział drugi pt. „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Według polskich regulacji prawnych przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm), **które jest ścigane z urzędu.**

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

- „§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osoba nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.
- §2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.
- §3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji

rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną.

II. INFORMACJE OGÓLNE- PODSTAWY TEORETYCZNE, BADANIA.

Przemoc w relacjach międzyludzkich jest jednym z bardziej niepokojących zjawisk we współczesnym świecie.

W literaturze można spotkać się z różnymi definicjami przemocy, ale najbardziej powszechną jest definicja przemocy według Ireny Pospiszył: „*wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej lub psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji*”.

Zjawisko przemocy domowej stanowi od wielu lat poważny problem społeczny i jedno z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodziny, jak i poszczególnych jej członków.

Według definicji przyjętej w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390) przemoc w rodzinie należy rozumieć, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Z psychologicznego punktu widzenia **przemoc w rodzinie** to działanie:

- Intencjonalne i skierowane przeciwko innym członkom rodziny,
- Naruszające prawa i dobra osobiste ofiar,
- Wykorzystujące wyraźną asymetrię sił,
- Powodujące ból i cierpienie.

Przemoc w rodzinie może się objawiać w różnorodny sposób jako:

- **przemoc fizyczna** np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, rzucanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucanie z samochodu, gaszenie papierosa na osobie, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
- **przemoc psychiczna** np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała

krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie bezprawnych gróźb np. zabiję cię, szantażowanie zabójstwem, przekonywanie o swojej bezkarności itp.

- **przemoc seksualna** np. wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, poniżanie możliwości, wyśmiewanie, wymuszanie oglądania pornografii i powtarzania zachowań tam stosowanych, patologiczna zazdrość o zachowania seksualne, których nie ma itp.
- **przemoc ekonomiczna** np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb członków rodziny itp.
- **zaniedbywanie** np. niezaspokajanie podstawowych potrzeb zarówno fizycznych (właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja itp.) jak i psychicznych (poczucie bezpieczeństwa, miłość, troska itp.)

Cykle przemocy:

1. **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,
3. **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

W listopadzie i grudniu 2010 r. na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, TNS OBOP przeprowadził – w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – badanie dotyczące diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn. Łącznie przeprowadzono 3000 wywiadów. Przeprowadzone badania wykazały, że:

- wśród ogółu ofiar przemocy w rodzinie 39% stanowią mężczyźni, a 61% - kobiety. Kobiety stanowią największy odsetek ogółu ofiar w przypadku przemocy seksualnej w rodzinie (90%). W przypadku przemocy fizycznej w rodzinie kobiety stanowią 63% ogółu ofiar, a mężczyźni – 37%. Podobnie jest z ofiarami przemocy psychicznej – 64% z nich stanowią kobiety, a 36% - mężczyźni. Wśród ofiar przemocy ekonomicznej jest 70% kobiet i 30% mężczyzn.
- wśród sprawców przemocy w rodzinie (ogółem – niezależnie od formy przemocy) 70% stanowią mężczyźni, a 30% - kobiety. Gdy ofiarą przemocy w rodzinie jest kobieta, udział mężczyzn wśród sprawców tej przemocy jest jeszcze większy (79% do 21%). Jednak, gdy ofiarą jest mężczyzna sytuacja wygląda inaczej - mężczyźni stanowią 53% ogółu sprawców, a kobiety – 47%.
- wśród sprawców przemocy psychicznej w rodzinie 70% stanowią mężczyźni, a 30% - kobiety. Gdy ofiarą przemocy psychicznej w rodzinie jest kobieta, udział

mężczyzn wśród sprawców tej przemocy jest jeszcze większy (81% do 19%). Gdy ofiarą przemocy psychicznej w rodzinie jest mężczyzna sytuacja wygląda inaczej – udział sprawców kobiet i sprawców mężczyzn rozkłada się po połowie (50% do 50%).

- wśród sprawców przemocy ekonomicznej w rodzinie 68% stanowią mężczyźni, a 32% - kobiety. Gdy ofiarą przemocy ekonomicznej w rodzinie jest kobieta, udział mężczyzn wśród sprawców tej przemocy jest jeszcze większy (79% do 21%). Gdy ofiarą przemocy ekonomicznej w rodzinie jest mężczyzna sytuacja wygląda inaczej – 42% sprawców stanowią mężczyźni, a 58% - kobiety.
- wśród sprawców przemocy fizycznej w rodzinie 75% stanowią mężczyźni, a 25% - kobiety. Wśród sprawców przemocy fizycznej w rodzinie wobec kobiet 84%, to mężczyźni, a 16% - kobiety. Gdy ofiarą przemocy fizycznej w rodzinie jest mężczyzna, to w 60% przypadków sprawcą jest mężczyzna, a w 40% - kobieta.
- wśród ogółu sprawców przemocy seksualnej w rodzinie 91% stanowili mężczyźni, a 9% - kobiety. 95% sprawców przemocy seksualnej w rodzinie wobec kobiet objętych badaniem, to mężczyźni, a 5% - kobiety. Z kolei wśród sprawców przemocy seksualnej w rodzinie wobec mężczyzn objętych badaniem, mężczyźni stanowili 62%, a kobiety - 38%.

Badanie przeprowadzone w 2012 r. na potrzeby Rzecznika Praw Dziecka miało na celu zidentyfikowanie poziomu społecznej akceptacji dla bicia dzieci oraz wykorzystywania kar cielesnych w celach wychowawczych oraz uchwycenie ewentualnych zmian. W badaniach zmierzano również do określenia postaw społecznych w zakresie bezpośredniego reagowania na sytuację przemocy wobec dziecka. Badanie (wywiad ankierski) zrealizowano na reprezentatywnej próbie 1000 dorosłych mieszkańców Polski. Uzyskane wyniki poddano zarówno bezpośredniej analizie i opisowi, jak również odniesiono je do podobnych tematycznie badań prowadzonych w poprzednich latach. Z opracowanego na podstawie badań TNS OBOP przez prof. Ewę Jarosz (doradcę społecznego Rzecznika Praw Dziecka) raportu pn. „Postawy społeczne wobec bicia dzieci” wynika, że poziom społecznej akceptacji dla bicia dzieci należy oceniać jako wysoki. 68% badanych wykazuje aprobatę dla „drobnych” kar fizycznych, zgadzając się ze stanowiskiem, iż „są takie sytuacje, kiedy dziecku trzeba dać klapsa”. Zdecydowanie dezaprobuje takie sytuacje jedynie 11% Polaków.

Podobnie jest z aprobatą społeczną dla innej postaci przemocy fizycznej wobec dzieci, jaką jest tzw. lanie. W badaniach ponad jedna trzecia badanych (38%) aprobuje takie zachowanie względem dziecka, nie dostrzegając w „laniu” dzieci szczególnie zagrażających im sytuacji. Zdecydowanie dezaprobuje takie zachowania jedynie nieco ponad jedna piąta Polaków – 23% badanych. Odnosząc wyniki badań do danych z 2011 r. stwierdzić można powtórzenie się uzyskanych wartości, a więc zgodność danych.

Podobne tendencje utrzymują się w przypadku poparcia społecznego dla wprowadzonego przepisu prawnego zabraniającego bicia dzieci. Pozytywną ocenę w tym zakresie wyraziło 48% badanych, podczas gdy 42% istnienie przepisu oceniło negatywnie.

Przedmiotem badań była również świadomość istnienia prawnego przepisu zakazującego karania fizycznego dzieci. Zdecydowana większość Polaków miała świadomość tego, iż bicie dzieci jest niezgodne z prawem – 78%. Brak wiedzy o istnieniu stosownego przepisu charakteryzował jedynie 16% badanych. Wśród nich nieco częściej występowały osoby starsze (powyżej 50 r.ż), mieszkańcy małych miejscowości oraz osoby określające siebie jako „sfrustrowani”.

Ponadto z raportu wynika, iż zdaniem jednej trzeciej badanych nie powinno się wtrącać w to, jak rodzice postępują z dziećmi, a także w sytuacje stosowania kar fizycznych. 33% badanych uznało, że postępowanie wobec dzieci jest prywatną sprawą rodziców. Wśród osób uznających postępowanie rodziców z dzieckiem wyłącznie za ich prywatną sprawę, a tym samym przeciwnych interweniowaniu w te relacje było m.in. nieco więcej mężczyzn, osób po 60 roku życia, osób z podstawowym i zasadniczym wykształceniem, mieszkających na wschodnich i zachodnich obrzeżach kraju. Należy jednak podkreślić, iż w opinii 60% Polaków sposób postępowania rodziców z dzieckiem nie może być całkowicie prywatną sprawą rodziców.

W podsumowaniu opracowania prof. Ewa Jarosz zwróciła uwagę na fakt, iż w społeczeństwie polskim działanie, jakim jest odebranie dziecka rodzicom w celu ochrony przed przemocą, spotyka się nadal z najmniejszą aprobatą (48%) - w porównaniu z innymi ustawowymi rozwiązaniami (nakaz opuszczenia mieszkania czy zakaz zbliżania się). W stosunku do prawnie określonych działań wobec sytuacji przemocy wobec dzieci, najwyższej akceptowany jest zakaz zbliżania się do ofiary (85%).

Według prawa zachowania w rodzinie polegające na stosowaniu przemocy mogą nosić znamiona przestępstwa lub wykroczenia i powinny być ścigane. Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedzą się o popełnieniu przestępstwa są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję. Do czynów kwalifikowanych jako przemoc w rodzinie kodeks karny zalicza m. in. pozostawianie osoby, względem której jest się obowiązany do opieki w sytuacjach zagrażających bezpośrednio jej życiu lub zdrowiu; groźby popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych; zmuszanie do określonych zachowań; gwałt; nakłanianie i zmuszanie do czynów nierządnych przy wykorzystaniu stosunku zależności; rozpijanie małoletniego; naruszanie nietykalności cielesnej; znęcanie się psychiczne lub fizyczne.

Najbardziej aktualne i obszerne statystyki ogólnopolskie dotyczące przemocy w rodzinie są gromadzone przez Komendę Główną Policji. Jest to podsumowanie przypadków zarejestrowanych w ramach procedury "Niebieskie Karty" oraz zestawienia dotyczące dzieciobójstwa i porzucenia. Podane liczby dotyczą wyłącznie działań Policji.

Z informacji tych wynika, że w 2012 r. liczba wypełnionych w Polsce formularzy „Niebieska Karta” wynosiła 51.292, w tym 44.146 wszczynających procedurę i 7.146 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury. Ogółem liczba osób doznających przemocy w rodzinie wynosiła 76.993 osoby, w tym 50.241 kobiet, 7.580 mężczyzn oraz 19.172 małoletnich. Najczęściej osobami, które stosowały przemoc w rodzinie byli mężczyźni pod wpływem alkoholu.

Zachowania przemocowe mają miejsce wszędzie, wykorzystywanie innych członków rodziny, naruszanie ich praw i dobra osobistego dotyczy w jednakowej mierze mieszkańców miast i wsi. W takich zaburzonych relacjach jedna ze stron - sprawca, ma zawsze przewagę nad drugą - ofiarą. Występowanie przemocy wymaga stworzenia skutecznych ram organizacyjnych umożliwiających eliminowanie problemu, a przede wszystkim uświadomienie osobom stosującym przemoc, że nie są bezkarni.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY BŁĄŻOWA.

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia a, który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest traktowana, jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu, stąd proces badawczy napotyka na liczne bariery metodologiczne. Skala problemu przemocy w rodzinie w gminie Błażowa została określona na podstawie informacji uzyskanych z danych statystycznych, sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Błażowa oraz danych z badań ankietowych.

Tabela nr 1 Skala zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Błażowa w latach 2011-2015

Rok	2011	2012	2013	2014	2015
1. Liczba założonych Niebieskich Kart w tym:	5	8	18	19	22
• przez przedstawicieli policji	3	5	7	6	8
• przez M-GOPS w Błażowej	2	3	8	13	9
• przez GKRPA w Błażowej	0	0	1	0	5
• przez Oświatę	0	0	1	0	0
• przez służbę zdrowia	0	0	1	0	0
2. Liczba pokrzywdzonych rodzin	5	8	18	19	22
3. Liczba osób pokrzywdzonych w tym:	17	24	52	70	56
• kobiety	5	11	19	26	22
• mężczyźni	1	2	3	16	15
• dzieci	11	11	30	28	19
4. Liczba sprawców w tym:	5	7	20	19	24
• kobiety	0	0	2	1	4
• mężczyźni	5	6	20	18	20
• nieletni	0	1	0	0	0
5. Liczba sprawców pod wpływem alkoholu	2	3	5	11	18
• kobiety	0	0	0	0	0
• mężczyźni	2	3	5	11	18
• nieletni	0	0	0	0	0
6. Liczba sprawców przewiezionych do Izby Wyrzeźwień	0	1	2	7	7

• kobiety	0	0	0	0	0
• mężczyźni	0	1	2	7	7
• nieletni	0	0	0	0	0
7. Liczba interwencji domowych	92	69	89	97	83

Źródło: Komisariat Policji w Dynowie
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Błazowej

Na przestrzeni lat 2011-2015r. obserwuje się wzrost rodzin pokrzywdzonych w wyniku stosowania przemocy w rodzinie Pokrzywdzonymi są głównie kobiety i dzieci, natomiast sprawcami przemocy w rodzinie przeważnie są mężczyźni. Zauważyć należy, iż stopniowo wzrasta liczba osób stosujących przemoc pod wpływem alkoholu. W 2014 r. Policja przeprowadziła 97 interwencji domowych. Natomiast w 2015 r. 83.

W celu rozpoznania skali przemocy wśród młodzieży, w kwietniu 2015r. wśród 50 uczniów Zespołu Szkół –Liceum Ogólnokształcącego w Błazowej została przeprowadzona ankieta dotycząca przemocy w rodzinie. W ankiecie uczestniczyło 29 kobiet (58%) i 21 mężczyzn (42%).

TABELA nr 2 Wiek ankietowanych		
Wiek	Kobiety	Mężczyźni
15 lat	0	0
16 lat	5	3
17 lat	14	9
18 lat	10	9
19 lat	0	0
Ogółem	29	21

TABELA nr 3 Skala przemocy w rodzinie wśród ankietowanych		
	Ankietowani	%
tak	8	16%
nie	42	84%
razem	50	100%

Poziom występowania przemocy w rodzinie jest niski. Spośród 50 ankietowanych 8 osób doświadczyło przemocy w rodzinie natomiast 42 ankietowanych nie doświadczyło przemocy w rodzinie.

**TABELA nr 4 Przemoc fizyczna w rodzinie
ze wskazaniem sprawców i ofiar przemocy w rodzinie**

Formy przemocy w rodzinie	Wobec dorosłych				Wobec dzieci			
	Tak	Nie	Sprawca przemocy	Wobec kogo	Tak	Nie	Sprawca przemocy	Wobec kogo
popychanie	4	-	ojciec	matka	7	-	brat siostra	siostra ankietowany
uderzanie	2	-	-	-	5	-	rodzic siostra brat	ankietowany
wykręcanie rąk	-	-	-	-	-	-	-	-
duszenie	-	-	-	-	-	-	-	-
kopanie	1	-	-	-	1	-	siostra	ankietowany
spoliczkowanie	1	-	-	-	2	-	rodzic	ankietowany

Wśród wymienionych form przemocy fizycznej występującej w rodzinie, respondenci wskazali na popychanie oraz uderzanie. Spośród 50 ankietowanych tylko 8 ankietowanych wskazało sprawców przemocy w rodzinie, wśród których wymienili rodziców, rodzeństwo.

TABELA nr 5 Formy przemocy w rodzinie ze wskazaniem sprawców i ofiar przemocy w rodzinie

Formy przemocy w rodzinie	Wobec dorosłych				Wobec dzieci			
	Tak	Nie	Sprawca przemocy	Wobec kogo	Tak	Nie	Sprawca przemocy	Wobec kogo
Uszkodzenia ciała, w tym:								
zasinienia	2	-	-	-	3	-	siostra	-
zadrapania	1	-	-	-	2	-	siostra	-
krwawienia	1	-	-	-	2	-	-	-
oparzenia	1	-	-	-	3	-	siostra	-

W wyniku przemocy w rodzinie osoby poszkodowane odniosły następujące obrażenia ciała: zasinienia, zadrapania, krwawienia i oparzenia.

TABELA nr 6 Formy przemocy w rodzinie ze wskazaniem sprawców i ofiar przemocy w rodzinie

Formy przemocy w rodzinie	Wobec dorosłych				Wobec dzieci			
	Tak	Nie	Sprawca przemocy	Wobec kogo	Tak	Nie	Sprawca przemocy	Wobec kogo
Przemoc psychiczna, w tym:								
izolacja	-	-	-	-	1	-	-	-
wyzwiska	4	-	-	-	5	-	brat siostra	-
ośmieszanie	-	-	-	-	3	-	brat siostra	-
groźby	2	-	-	-	4	-	brat siostra	-
kontrolowanie	3		rodzice	ankietowany	4			
ograniczanie kontaktów	2				3		brat siostra	
krytykowanie	2				3		siostra brat	
poniżanie					2		siostra	
demoralizację					1		siostra	
ciągłe niepokojenie	1				3		siostra	

Wśród form przemocy psychicznej przejawianej wobec osób dorosłych respondenci wymienili: wyzwiska, groźby, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, krytykowanie, ciągłe niepokojenie. Tylko 1 ankietowany wskazał rodziców jako sprawców przemocy stosujących przemoc wobec dorosłych. Wobec dzieci stosowana były następujące formy przemocy psychicznej: izolacja, wyzwiska, ośmieszanie, groźby, ograniczanie kontaktów, krytykowanie, poniżanie, demoralizację i ciągłe niepokojenie. Respondenci wskazali, iż sprawcami przemocy wobec dzieci było rodzeństwo.

TABELA nr 7 Formy przemocy w rodzinie ze wskazaniem sprawców i ofiar przemocy w rodzinie

Formy przemocy w rodzinie	Wobec dorosłych				Wobec dzieci			
	Tak	Nie	Sprawca przemocy	Wobec kogo	Tak	Nie	Sprawca przemocy	Wobec kogo
Przemoc seksualna, w tym:								
zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych	0	0	0	0	0	0	0	0

W rodzinach badanych respondentów nie wystąpiła przemoc seksualna.

TABELA nr 8 Formy przemocy w rodzinie ze wskazaniem sprawców i ofiar przemocy w rodzinie

Formy przemocy w rodzinie	Wobec dorosłych				Wobec dzieci			
	Tak	Nie	Sprawca przemocy	Wobec kogo	Tak	Nie	Sprawca przemocy	Wobec kogo
Inny rodzaj zachowań, w tym:								
niszczenie/uszkodzenie mienia	1	-	-	-	3	-	rodzice	ankietowany
zabór/przywłaszczenie mienia	2	-	-	-	2	-	brat	-
groźba karalna/znieważenie	2	-	-	-	2	-	-	-
zmuszanie do picia alkoholu		-	-	-		-	-	-
zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków	1	-	-	-	1	-	siostra	-

Wśród innych form przemocy występujących w rodzinie, respondenci wymienili niszczenie/uszkodzenie mienia, zabór/przywłaszczenie mienia, groźby karalne/znieważenie, zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków. Sprawcami przemocy byli rodzice (dot. niszczenia i uszkodzenia mienia) i rodzeństwo (dot. zabór/przywłaszczenie mienia i zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków).

Nadmienić należy, iż nie wszyscy respondenci wykazujący przemoc w rodzinie wskazali sprawców przemocy w rodzinie.

IV. ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE BŁĄŻOWA.

1. CELE PROGRAMU

1.1 Cele ogólne

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie
- 4) udzielanie wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą.

1.2 Cele szczegółowe programu

- 1) Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą;
- 3) Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie;
- 4) Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań .

1.3 Działania:

- 1) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- 2) wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 3) edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie (umieszczanie informacji na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej, gablotach informacyjnych Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błazowej, szkół, placówkach służby zdrowia oraz rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy).
- 4) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie,
- 6) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- 7) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- 8) występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- 9) współpraca z instytucjami zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy.

2. ADRESACI PROGRAMU

2.1 Adresatami programu są:

- 1) Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- 2) Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- 3) Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

3. REALIZATORZY PROGRAMU

- 1) Urząd Miejski w Błażowej;
- 2) Gminny Zespół Interdyscyplinarny;
- 3) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Błażowej;
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ;
- 5) Placówki służby zdrowia,
- 6) Organizacje pozarządowe;
- 7) Szkoły i placówki oświatowe;
- 8) Sąd, prokuratura, policja;
- 9) Punkt konsultacyjny dla spraw uzależnień i przemocy w rodzinie.

4. SPODZIEWANE EFEKTY

- 1) Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
- 2) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy,
- 3) Zwiększenie skuteczności działań,
- 4) Zmiana postaw społecznych wobec przemocy.

5. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie gminy Błażowa w latach 2016- 2020.

6. MONITOROWANIE PROGRAMU

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Ostateczne efekty podsumowane zostaną w raporcie po zakończeniu jego realizacji. Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

- 1) Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
- 3) Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- 4) Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”
- 5) Liczba ofiar przemocy w rodzinie,
- 6) Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy,
- 7) Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie

7. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłami finansowania wymienionych zadań są środki własne Gminy przewidziane w planie finansowym poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy, przy czym środki na obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego przewidywane są w planie finansowym Ośrodka Pomocy Społecznej w Błażowej.